

Seat No.	
-------------	--

Third Year of Five Year Law Course (Semester - VI)
First Year of Three Year Law Course (Semester - II)
(CBCS) Examination, January - 2023
CONSTITUTIONAL LAW - II (Paper - II)
Constitutional Law - II

Sub. Code : 74806/74842/67349/64247/51084/51109

Day and Date : Saturday, 21 - 01 - 2023

Total Marks : 70

Time : 10.30 a.m. to 01.30 p.m.

Instructions : 1) Attempt any four questions from Q.No. 1 to 7.

सूचना : प्र. क्रमांक 1 ते 7 मधील कोणतेही चार प्रश्न लिहा.

2) Q. No. 8 is compulsory.

प्र. क्रमांक 8 अनिवार्य आहे.

3) Figures to the right indicate full marks.

उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

4) In case of any ambiguity / non availability of equivalent Marathi words/ terms used in the Marathi question, the corresponding English question shall be considered

मराठी भाषेतील प्रश्नामध्ये काही संदिग्धता वाटल्यास/असलेस इंग्रजी प्रश्नाचा संदर्भ घ्यावा.

Q1) Explain the provisions relating to election, qualification and tenure of Members of Parliament. What are the privileges of the Members of Parliament. [15]

संसद सदस्यांच्या नियुक्ती, अर्हता, पात्रता व कार्यकाळ यावर सविस्तर चर्चा करा. संसद सदस्यांच्या विशेषाधिकार यांवर टिप्पणी करा.

Q2) Explain the Constitutional provisions in respect of election, qualifications, powers and privileges of the President of India. [15]

भारतीय राज्यघटनेतील राष्ट्रापती बाबत असणाऱ्या निवडणूक, पात्रता, कर्तव्य व विशेषाधिकार स्पष्ट करा.

Q3) Explain the scheme of distribution of Legislative Powers between the Center and state. Discuss the principles of interpretation of three Lists. [15]

राज्यघटनेतील संघ व राज्य यामधील कायदे विषयक शक्तीच्या वितरणाची योजना स्पष्ट करा. व राज्यघटनेतील तीन याद्यांचे अर्थ लावण्याची मार्गदर्शक मूल्य स्पष्ट करा.

Q4) Discuss in brief the provisions of Constitution governing the Administrative and financial relations between the center and state. [15]

भारतीय राज्यघटनेतील संघ व राज्य यांच्या प्रशासकीय व आर्थिक संबंधांबाबत स्पष्टीकरण द्या.

P.T.O

Q5) Explain in detail the Freedom of Trade, Commerce, and intercourse guaranteed under the Constitution with its restrictions. [15]

राज्यघटनेतील व्यापार, वाणिज्य आणि व्यवहार संबंध याचे स्वातंत्र्य स्पष्ट करा व त्यावरील प्रतिबंध सांगा.

Q6) State and explain the different types of emergencies and discuss the effects of emergency under Indian Constitution. [15]

भारतीय राज्यघटनेतील आणीबाणी चे विविध प्रकार सांगून त्याचे विविध परिणाम स्पष्ट करा.

Q7) Explain the composition of Supreme Court of India, also explain provisions in respect of appointment, tenure and removal process for judges under the Constitution of India. [15]

भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाची. रचना स्पष्ट करा. व न्यायाधीशांच्या नेमणुका, कार्यकाळ बढतर्फी या विषयीच्या तरतुदी सांगा.

Q8) Explain the following or Answer in one/two sentences (Any Five) [5 × 2 = 10]
खालील गोष्टी स्पष्ट करा किंवा एका/दोन वाक्यात उत्तर द्या. (कोणतेही पाच)

a) Methods of Amendment of Constitution.

घटना दुरुस्ती-अर्थ व त्याचे विविध प्रकार

b) Doctrine of Judicial Review.

न्यायिक पुनरावलोकन सिद्धांत

c) Doctrine of pleasure.

मर्जी चा सिद्धांत

d) Position and status of Governor.

राज्यपालांचा स्थान व दर्जा

e) Coalition government.

युती शासन

f) Principle of Collective responsibility.

सामूहिक जबाबदारी चे तत्व

g) Joint sitting of the both the houses.

दोन्ही सभागृहांची संयुक्त बैठक

h) All India services.

अखिल भारतीय सेवा

i) Money Bill.

आर्थिक विधेयक

j) Collegium system.

कोलेजियम पद्धती

